

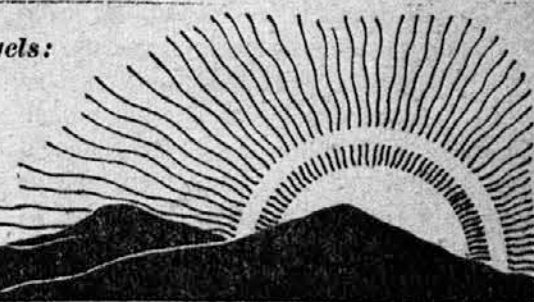
RUSKI PRAPOR

== Glasilo socijalistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov). ==

Izhaja vsako sredo in soboto. Posamezne številke 1 K, mesečno 8 K. - Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Marx in Engels:

Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

Delavskim organizacijam in proletarijatu Slovenije.

Ves ujedineni jugoslovanski proletarijat je spremljal z največjo pozornostjo in z najglobljim zanimanjem proces diferenciranja delavskih množic v Sloveniji. Ta proces so zlasti poostrihala huda razočaranja, ki so nastala vsled škodljivih pojavov ministerijalizma in oportunizma, ki je bil toleriran v izvestnih krogih proletarijata zgolj iz nepoučenosti o izmenjenih odnošajih v mednarodnem političnem položaju in pravih nalogah svetovne delavske revolucije.

Tudi naši slovenski sodrugi so preživeli šolo težke izkušnje. Oni so na sebi prav brkko občutili spremembe in posledice politike, ki je, na krajni črti, zapustila interese in potrebe razrednega proletarskega boja. Oni so morali z vzdihom in s tragično bolno revolto zaključiti pasivno-banco socialpatriotičnega bankrotstva. Nekdanji socijalistični voditelji so opustili pot socijalizma, pomirili so se z buržuazijo in v zvezi z njo so poskušali vstvariti utopistične iluzije malomeščanskega reformizma in pacifizma. Ako so prišli voditelji osebno do gotovih koristi in si zagotovili svoje zgrešeno in nemoralno življenje s sumljivimi uspehi osebnega prilagodenja meščanskemu režimu, so množice proletarijata in delavske organizacije čimdalje bolj trpele od pomanjkanja in negotovosti svojega položaja. Strahovite posledice vojne, kaos v proizvodnji, ojačena reakcija, neverjetna draginja, so povzročile od svoje strani, da se še bolj poveča trpljenje in nevolja delavskega razreda. Buržuazija ni nič napravila, da popravi te kaotične odnošaje, ona prenaša brezobzirno in brezmišelnost vse posledice vojne in bremena draginje na proletarijat.

Za vse to nosijo v velikem delu moralno in politično odgovornost tudi oni takomimeno-vani predstavniki proletarijata, ki so, paktirajoč z buržuazijo, kapitalistično državo, idejno in praktično zdrsnili s poti nepomirljivega razrednega boja in se vrgli v valove najgrše korupcije in najusodepolnejše konfuzije za delavsko gibanje. Z udeležbo v vladi so oni opravičili vse progone, ves pritisk, vso gonjo proti borbi revolucionarnega proletarijata.

Na žalost so v Sloveniji tudi taki predstavniki delavskih organizacij, ki v prašanju ujedinenja lavirajo, kolebajo, delajo rezerve in ne verujejo v uspeh jedinstva.

To so navadno neodločni elementi, ki so se odcepili od delavskih množic in se zvezali s starimi kompromitiranimi voditelji gibanja in stranke. Oni niso dorasli današnjemu revolucionarnemu položaju. Njim in njihovi politiki od »danes do jutri« naj slovenski proletarijat ne poklanja svoje poverenosti. Njegovo ujedinenje z ostalim jugoslovanskim proletarijatom se mora izvršiti proti voditeljem, ako ga oni ne žele in nočejo na

oni podlagi, ki je bila stvorjena tudi z njihovim odobrenjem na skupni konferenci desnice in leve v Ljubljani, 13. aprila t. l.

Od naše strani se nismo dosedaj z ničemer in nikdar vtikali v proces taktičnega diferenciranja v slovenskem proletarijatu; saj je imel ves jugoslovanski proletarijat toliko vere v svojega slovenskega sodruga. In v koliko je bil proces ujedinenja v njem počasnejši, v toliko mora biti on plodnejši. Zgolj postopanje socijaltipičnih voditeljev, ki podpirajo najhujše nasprotnike delavskega razreda: šovinizem in oportunizem in ki so omogočili klerikalno reakcionarno vladno, je nas prisilila, da se obračamo sedaj na slovenske sodruge s pozivom, da delajo še živahnejše, še energičnejše za ujedinenje z ostalim jugoslovanskim proletarijatom, katerega vodi v ogromni večini SDSJ(K). Naj se delavstvo Slovenije ne da več varati in begati z intrigami, naj ne kloni pod težo reakcije in naj nikakor ne popusti pred ciničnimi izjavami socijaltipičnih špekulantov, katerih imena in metode so dovolj poznane delavskim organizacijam v Sloveniji.

Moral je priti štrajk železničarjev, da se preizkusi značaj protisocijalistično in protirevolucionarno razpoloženih »voditeljev«. Oni so v odločilnih momentih stali na strani buržuazije proti delavcem, ki so vodili boj iz nujne in previdnostne potrebe samoohrane in obrambe. Oni so skušali izkoristiti težkoče in žrtve te borbe, da masakrirajo medsebojni ljubljanski sporazum za ujedinenje. Ta škandal ne sme ostati nežigosan, in mi vemo, da slovenski proletarijat, ki želi ujedinenje z nami, ki instinktivno čuti, da se mora v svojem razrednem boju nasloniti na ves ujedineni jugoslovanski proletarijat, kateremu je potreben tovariš in brat, se bo — o tem smo prepričani — v najkrajšem času odkrilo in neovirano pridružil nam, svojim bratom v borbi za socijalizem, kljub in proti onim, ki ga poneumnujejo z iluzijami o pomirljivosti napram buržuaziji.

Revolucionarni jugoslovanski proletarijat hoče postaviti na dolgi poti nepomirljivega razrednega boja nasproti edinstveni buržuazijski fronti svojo edinstveno proletarsko fronto, tudi zato, ker hoče biti v boju proti svetovnemu kapitalu v najtesnejši zvezi z mednarodnim revolucionarnim proletarijatom.

Živelo ujedinenje revolucionarnega jugoslovanskega proletarijata!

Živela III. komunistična internacionala!

Izvršilni odbor
Centralnega strankinega sveta SDSJ(K)
v Beogradu.

Vsem organizacijam socijalistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov).

Kakor se je že poročalo, se vrši naš strankin kongres v Vukovaru od 20.—24. junija. Prisostvovati na kongresu imajo pravico v smislu pravil sledeči:

1. Delegatje vseh krajevnih organizacij. Organizacije do 100 članov volijo po enega delegata, od 100—200 dva delegata, od 200 do 300 tri delegate in za vsakih nadaljnjih 200 članov po enega delegata.

2. Vsi člani centralnega strankinega sveta.

3. Vsi člani centralnega delavskega strokovnega sveta.

4. Delegati strokovnih zvez in sicer: Savez železničarjev (ujedinjenih) 2 delegata. Zveza tovarniških delavcev (ujedinjenih) 2 delegata. Zveza monopolskih delavcev (ujedinjenih): 2 delegata. Zveza natakharjev (uje-

dinjenih): 2 delegata. Zveza usnarjev in sorodnih strok: Srbija 1, Hrvatska 1. Zveza grafičnih delavcev: Srbija 1, Hrvatska 1. Zveza krojaških pomočnikov: Srbija 1, Hrvatska 1. Zveza kovinarjev: Srbija 1, Hrvatska 1. Zveza lesnih delavcev: Srbija 1, Hrvatska 1. Zveza brivskih pomočnikov: Srbija 1, Bosna 1. Zveza slikarskih delavcev: Srbija 1, Bosna 1. Zveza zemljedelskih delavcev: Srbija 1, Vojvodina 1. Zveza bolniških strežnikov: Srbija 2. Zveza živilskih delavcev: Srbija 1, Hrvatska 1, Bosna, Vojvodina 1. Zveza trgovskih nastavljenec: Srbija 1, Hrvatska 1, Bosna 1, Vojvodina 1.

5. Redakcije strankinih listov: »Radničke Novine«, »Glas Svobode«, »Radnički List«, »Nova Istina«, »Oslobodjenje«, »Rdeči Prapor«, vsaka po enega delegata.

6. Dve delegatnji centralnega tajništva ženske komunistične zveze.

7. Štirje delegatje zveze komunistične omladine Jugoslavije.

8. Eden delegat grupe »Budućnost«.

O udeležbi zastopnikov organizacij iz Slovenije odločuje tajništvo socijalistične delavske stranke (komunistov) v Ljubljani. Organizacije v Sloveniji, ki žele prisostvovati na kongresu, morajo tedaj javiti svoj prihod potom tajništva v Ljubljani.

Glede stroškov za delegacije je sklenjeno sledeče: 1. Vozni listek dobijo vsi delegatje. 2. Delegatje, ki imajo stalno mesečno plačo, dobijo dnevno 25 dinarjev ali 100 K, počeni od dneva odhoda na kongres in do dneva vrnitve. 3. Ostali delegatje, ki nimajo stalnih mesečnih dohodkov, dobijo za stroške dnevno 40 dinarjev, odnosno 160 K. Stroške za delegate nosijo organizacije same.

Dnevni red kongresa:

1. Otvoritev kongresa.
2. Poročilo tajništva — referent sodrug Filip Filipovič.
3. Poročilo blagajnika — referent sodrug Sima Marković.
4. Strankin program — referent sodrug Filip Filipovič.
5. Politična situacija in taktika stranke — referent sodrug Živko Topalović in Živko Jovanović.
6. Strankina pravila — referent se do-loči.
7. Volitev centralnega strankinega sveta.
8. Vprašanja in predlogi.

Pozivljajo se vse organizacije, da izvolijo delegate in pripravijo eventualne predloge za kongres, ki jih je takoj poslati centralnemu tajništvu.

Centralno tajništvo Socijalistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov) v Beogradu.

Ruska in evropska izkušnja.

Od lanskega velikonočnega kongresa je preteklo leto. To leto nam nudi dosti materiala in izkušenj, da lahko podrobneje in jasneje govorimo in odločujemo o političnem položaju, o taktiki in statutu naše stranke. Strankini kongresi se baš zato sklicujejo vsako leto, da se na temelju dolgoletne prakse dobijo potrebni zaključki, direktive in resolucije za naše bodoče delo. — Življenje in izkušnje so naši najboljši učitelji. Mi nismo nezmožljivi papeži, ki si ne dopuščajo popravljanja.

Letošnji kongres s pravico zahteva z ozirom na politični položaj, ki v njem živimo, od vseh strankinih delegatov globoko razumevanje in veliko odgovornost. Vsak pogrešek v oceni sedanjega političnega položaja, vsaka zmotna glede določevanja strankine taktike bo imela veliko težje in usodnejše posledice za mednarodni proletarijat, kot v predvojni, »mirni« dobi. Radi tega je potrebno vsestransko in zavedno diskutiranje do kongresa o vseh onih vprašanjih, o katerih se bo sklepalo na njem.

Eno leto prakse za mlado stranko, kakor je naša, pomeni zelo mnogo. Spomladi preteklega leta je bil obdržan v Moskvi I. kongres Komunistične internacionale, kjer so bila donesena načela in direktive Tretje internacionale na temelju ruskih izkušenj in prvih mesecev nemških izkušenj. Akoravno so te direktive izdelane z globokim, genijalnim opazovanjem in s širokimi oziri, vendar se je uvidelo v teku tega leta, da potrebujejo širše in podrobnejše razpreditve, posebno z ozirom na razmere v centralni in zapadni Evropi. Problemi (nerešena vprašanja) komunistične taktike v evropskih državah so se pojavili v glavnih potezah po prvem kongresu Tretje internacionale. Najprej so se rodili problemi komunistične taktike v Nemčiji kot rezultat revolucionarne prakse. Po nekem času so se pojavili isti taktični problemi — samo v manjšem razmerju — v državah zapadne Evrope. V tem oziru moramo priznati, da igra Nemčija vlogo pionirjev.

Problemi taktike imajo v raznih državah različne ideološke in realne podlage, izvirajo iz različnih tradicij in se kretajo na različnih terenih. Nemčija ni samo geografsko, temveč tudi v taktiki posredovatelj med Vzhodom in Zahodom.

Ruska taktika se v borbi za diktaturo proletarijata v znatni meri razlikuje od nemške in zapadno-evropske. Za rusko taktiko je značilen čas in socijalni teren, na katerem se je razvila ruska revolucija, ko se je zrušil carizem. Ruska buržuazija v socijalnem oziru ni imela čvrstih korenin. Bila je mlada, zelo odvisna od evropskega kapitala, vsebovala je neznan del ruskega naroda. Njene organizacije so bile slabe, njene vladajoče tradicije čisto neznatne. Ona ni bila v stanju, da zadrži burni tok ruske socijalne revolucije. Razen tega so v ruski revoluciji igrali velikansko vlogo siromašni prebivalci vasi. Fevdalizem je v Rusiji trajal do kraha carizma. In ravno radi tega se je industrijalni proletarijat v svojem ekonomskem in političnem boju oslanjal na siromašno vas in ji pomagal, ko je zahtevala zemlje. Med tem ko je industrijalni proletarijat, zbran v velikih mestih, s svojimi velikanskimi močmi nadaljeval buržuazno revolucijo v smeri socijalistične revolucije, se je na vasi zrušil samo fevdalizem in vršila se je buržuazna revolucija. Interesi industrijskega proletarijata so se v prvi čas skladali z interesi siromašne vasi, ki je delila veleposestniško zemljo. Dalje, v množičnih velikih ruskih mestih ni bilo male buržuazije, ki je v preteklih revolucijah s svojim kolebanjem in s kompromisi vedno zavirala razvoj revolucionarnega pokreta. A poleg vseh teh faktorjev moramo omeniti še zunanjo situacijo, ki je bila zelo povoljna za rusko revolucijo. Vojna med antanto in centralnimi državami je dajala ruskemu proletarijatu možnost, da z uspehom izvede svojo revolucijo in potem tudi učvrsti svoje pridobitve.

Tak burni potek ruske revolucije ne more služiti kot temelj, kot izhodna točka tudi za taktiko zapadno-evropskim državam. Odnosaji in pogoji, v kakršnih se nahajajo te države sedaj, govore za to, da bodo tu proletarske revolucije mnogo počasnejše, zapletenejše in krvavejše.

Angleška in francoska buržuazija je močno in fino organizirana in zvezana s starimi vladajočimi tradicijami. Buržuazna demokracija predstavlja v zapadnih evropskih državah konservativen element in čvrst temelj za buržuazno družbo. Boji za demokracijo so v socijalističnem delavskem pokretu igrali veliko vlogo in radi tega je mnogo težje v Evropi bojovati se proti buržuazni demokraciji, kakor je to bilo v Rusiji, kjer v glavnem sploh ni bilo demokracije in kjer je proletarijat vodil borbo pod znakom socijalizma proti carizmu in proti kapitalizmu. Na zahodu je zveza med mestom in vasjo popolnoma prekinjena, med tem ko je v Rusiji mestni proletarijat stalno imel zvezo s svojo družino na vasi. Kapitalisti v zapadni Evropi so imeli dober uspeh s tem, da so okužili malo buržuazijo v mestih in vaseh z imperijalistično ideologijo, med tem ko v Rusiji tega ni bilo. In tudi zunanja situacija za evropski proletarijat ni tako dobra in povoljna, kakor je to bilo za časa ruske revolucije, ker so v antantnih državah vojske razpuščene, a zato so formirane najemniške vojske in proletarijat je razorožen. Radi tega se ne more računati na hitro zmago industrijskega proletarijata v zapadno-evropskih državah. Osvajanje vlasti ne bo imelo oblike hitrega in kratkega juriša, ampak daljšega ruvanja. A da se bo to ruvanje končalo z zmago proletarske revolucije, zato bo poskrbela strahovita svetovna kriza s svojimi stalnimi spremljevalci: brezposelnostjo, gladom, nezadovoljnostjo, vedno večjo dragotino, ki stopnja izenaka vse kategorije delavstva in male buržuazije.

V teku revolucionarne prakse so tudi nemški komunisti povdarjali taktična vpra-

šanja, popravljali svoje napake in preganjali iluzije iz delavskih vrst. Vsi se spominjamo onih burnih dni začetkom nemške revolucije, ko so vznikli politični delavski sovjeti. A takoj se je videjo, da ti sovjeti niso bili plodovi borbe, pač pa slučaja, ne zmage delavskega razreda, pač pa poraza buržuazije, ne plodovi revolucionarne zavesti proletarijata, pač pa hipne panike buržuazije in ko so se pojavili močni organi buržuazne demokracije, so izginili s političnega odra ti sovjeti, mase so jih zapustile in braniti so jih samo smeli borci revolucionarne predstraže. V Nemčiji je dala buržuazija tak odpor proletarski revoluciji, da se v zgodovini ne spominjamo podobnih primerov. Torej v Nemčiji se je proletarijat prepričal, da se ne more kar ponoviti in kopirati ruska taktika. Proletarijat v Rusiji si je mnogo lažje in hitreje priboril svoje osvobodjenje, kot bo to moglo izvršiti evropsko delavstvo. Najvažnejši nauki, ki jih ruski proletarijat nudi evropskim državam, se nanašajo na dela in posle po osvojenju politične vlasti.

Pot k zmagi bo v evropskih državah drugačen, kot je bil v Rusiji. Morejo ga najti nemški in zapadno-evropski delavci sami.

Celoletna revolucionarna praksa v Nemčiji nam nudi ravno številne primere, iz katerih se moremo prepričati, da so nemški sodrugi v tem oziru mnogo naredili. Oni nas učijo, da so vse parole in akcije revolucionarne avantgarde v toliko uspešnejše in v toliko bolj objamejo indiferentne mase, v kolikor so jasnejše in konkretnije (občutnejše). One bodo v toliko manjšo jezo in nezadovoljstvo izzevale pri maloburžuaznem in kmetiskem svetu, v kolikor predstavljajo stvarne poskuse za reševanje desorganiziranega in razpadajočega proizvajanja, za ustvarjenje komunističnega reda namesto kapitalističnega nereda, za kolektivno proizvajanje namesto roparskega. Nemški delavci se od davna že rujejo s svojo buržuazijo radi delavske kontrole, radi osnovanja delavskih kontrolnih odborov. Pomen teh odborov kot v ostalih organizacijah mas ni samo v njihovem konkretnem delovanju, v zbiranju delavcev kot razreda za akcije, ki odgovarjajo splošnemu nivoju politične zrelosti delavskega razreda, ampak pred vsem v tem, da so te organizacije masne platforme, na katerih se bo izvršilo ideološko ujedinenje razredov s pomočjo komunizma brez kakih organizacijskih zaprek.

Dalje: v boju se ne morejo uporabljati samo najostrejša orožja. Proletarijat mora imeti v svojem skladišču na razpolago vsa sredstva od najlažjih do najhujših in uporabljati jih po potrebi. A da se ve, kaka orožja je treba uporabljati, se mora imeti pred očmi konkretni pregled revolucionarne situacije, da vidimo, kako nam je delati.

Filip Filipovič.

Komunistični puč v Subotici!!

Lansko leto je reakcija zagnala krik o široko zasnovanem puču v Sarajevu in v Osijeku. Njeno časopisje je zagnalo velikanski vik po celi državi, sledila so preganjanja po Bosni in banovini. Končno se je izkazalo, da je bilo vse uprizorjena komedija, ki jo je moral plačati proletarijat, da si reakcija utrdi svoje postojanke. Letos se je ponovilo nekaj sličnega. Ko se je pojavilo med slovenskim proletarijatom spoznanje o potrebi ujedinenja in neizprosne razredne boja, ko je slovenski proletarijat nehal biti marioneta meščanskih strank, se je klerikalna stranka hipoma zavedala nevarnosti, ki ji preti od enotne proletarske stranke. Potrebovala je puč. Ustvarila ga je v možganih našega malomeščanstva s sredstvi slovenske žurnalistike. Kaj je bilo z ljubljanskim »pučem«, o tem ob priliki. Ali posrečilo se je temu časopisju ustvariti med ljudmi razpoloženje, da so mogli potem

pričeti s preganjanji, ki jih moremo primerjati z onimi iz leta 1914.

Drugi puč pa bi naj bila pripravila naša stranka v Subotici. Kako je bilo s tem pučem, poroča »Istina« iz Sombora:

»Že pol meseca pred 1. majem se je opazalo na ulicah v Subotici poznane tipe lumpenproletarijata, žepnih tatov in razbijačev. Predmetne beznice so bile polne sumljivih oseb, med njimi je bilo nekoliko poznanih agentov, ki so se vozili iz ene beznice v drugo z izvoščki. Nekaj se pripravljalo, so govorili ljudje, ki so to opazovali. Niso se prevarili. Pijana drhal 40—50 nedoraslih lopovov je napadla v noči, ko je bil proglašen generalni štrajk, policijske stražnice. Oborožena je bila ta drhal z brovninji in s strojnimi puškami. Pozneje se je pokazalo, da niti eden teh ljudi ni bil član naše strokovne ali politične organizacije. To je bila pobuna brez komunistov. Seveda so morali takoj najti vez z madžarskimi nacionalističnimi organizacijami, češ, komunistično gibanje podpirajo iz Budimpešte z denarjem. Tam madžarske krone, pri nas italijanske lire. Tako razsaja beli teror sedaj v eni, sedaj v drugi pokrajini Jugoslavije. Jugoslovansko delavstvo preživlja dobo težkih preskušenj. Stjepan Turković, ki poroča »Istini« o belem terorju v Vojvodini kliče: »Vstrajajte v borbi! Naša solidarnost in solidarnost proletarijata vsega sveta je jamstvo, da zmaga pravica!«

Ujedinjenje strokovno organiziranega proletarijata Jugoslavije.

Na I. jugoslovanskem sindikalnem kongresu, ki se je vršil o Veliki noči 1919. l. v Beogradu, je bila sprejeta soglasno naslednja resolucija v svrhu osnovanja »zveze« osrednjega delavskega strokovnega sveta:

»Stoječ na gledišču, da mora biti v eni državi tudi en delavski pokret, da se zberejo razpršene delavske organizacije in zlijejo v eno celoto, ker le tak pokret je edina garancija za uspešno zaščito moralnih in materialnih interesov delavskega interesa z ene strani, a z druge strani najbolji pogoj za pripravljanje proletarijata za svoj krajni cilj, je sindikalni kongres v Beogradu sklenil naslednje:

I. Na mesto dosedanjih nevelikih pokrajinskih glavnih delavskih zvez izvoli kongres eno »Centralno radniško sindikalno vijeće« za celo Jugošlavijo, katerega sedež bo odredil kongres.

II. Vse strokovne pokrajinske zveze se zedinijo v smislu centralističnega sistema ter kot take pristopijo v CRSV.

III. Temu CRSV pristopijo nadalje takoj vse obstoječe strokovne zveze, ki stoje na stališču razrednega boja.

IV. V CRSV ne pridejo nobene separatne skupine delavcev, ki stoje izven svoje strokovne centrale.

V. Dosedanje strokovne zveze se bodo medsebojno sporazumele, ter izvršile čimprej ujedinjenje na celotni teritoriji Jugoslavije in v najkrajšem roku, ki ne sme biti dalji od 6 mesecev in to po določbah štatuta CRSV, katerega predloži ta kongres. V slučaju nespornosti med strokovnimi zvezami, bo rešil sporna vprašanja plenum CRSV v prisotnosti zainteresiranih strokovnih zvez, katerih sklep je merodajen.

VI. Kongres nalaga obnem CRSV dolžnost, da takoj pozove na ujedinjenje tudi vse strokovne zveze, ki niso na njem zastopane po svojih delegatih.

VII. Po izvršenem ujedinjenju bodo sklepe vse strokovne zveze v sporazumu s CRSV o odbijanju onih delavskih organizacij, ki so protidelavsko razpoložene, razrednemu boju delavstva vedno sovražne. Deviza mora biti: Nasproti enotnemu kapitalizmu — enotni proletarijat!

V razpravi o resoluciji so padle od delegatov iz vseh pokrajin take izjave, da je bilo vsem jasno, da so jugoslovanski proletarci edini zmogni izvesti ujedinjenje. Tu ni bilo nikakih posebnih težav in nasprotij, jasno je bilo izjavljeno, da je idejna edinstvenost že davno obstojala. Zadostoval je ta kongres in ta resolucija, da se ustanovi »Centralno radniško sindikalno vijeće«, v katerem so udeležene vse delavske sindikalne organizacije v Jugoslaviji, ki so torej danes vrhovne predstavnice celokupnega pokreta.

Komisija za izdelavo pravil je imela pred očmi vse, kar je predvideno v resoluciji in predložila je načrt pravil CRSV s takimi določbami, da je omogočeno takoj delati brez zavlačevanja, da bo vse delo in boj odslej enotnega značaja. Predloženi načrt je bil soglasno sprejet. Pravila objavimo ob priliki

Manifestacija rudarjev za ujedinjenje. Sloga in red v revirjih.

V Trbovljah. Politiko socialni patrijot, ki so v vsakem oziru zanemarjali premožnost revirje, vodili potom svojih pet pristašev hujskajočo, delavstvu sovražno, zahrbtno propagando proti vsakemu razsodnemu strokovnemu in političnemu gibanju med rudarji, so v nedeljo soglasno obsodili vsi rudarji v Trbovljah in Zagorju. Skrajni čas je bil, da se napravi konec brezvestnemu hujskanju teh par socialni patrijotov, skrajni čas je bil, da zavlada med rudarji, ki so najzavednejši, najtrežnejši in najrazsodnejši del našega proletarijata, zopet mir, sloga in enodušnost, kakor se spodobi za preizkušene socialistične borce.

Zato so sklicali rudarji zadnjo nedeljo strokovne in politične shode v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku. Velika dvorana delavskega doma v Trbovljah, v kateri je prostora za več tisoč ljudi, je bila polna, tako da je veliko delavcev moralo ostati na dvorišču. Vseh navzočih je bilo čez 3000. Pri navzočnosti vladinega zastopnika gosp. gerenta, ki ni smatral potrebno, da pokliče vojaštvo, kar moramo pohvaliti, je sodrug Fenc ob 4. uri otvoril strokovno zborovanje. Zborovanje je trajalo skoro tri ure v največjem redu in disciplini.

Poročevalec sodr. Klemenčič je objasn timer stališče naše stranke v pogledu na strokovno gibanje. Povdaril je, da strokovno gibanje mora biti enotno, kar seveda ne izključuje zdrave in razsodne kritike. Mezdna gibanja za zboljšanje gnotnega položaja postajajo iz sledečih vzrokov zmeraj bolj težavna: 1. Podjetniki pokličejo na pomoč vselej ves buržuazni razred in hočejo s pomočjo laži razglasiti vsak mezdni boj za politični. Oni gredo tako daleč, da pokličejo oboroženo silo, da brani podjetnikove interese. Ker je podjetniški kapital iznozemski in je nasproten vsakemu redu in pravici v naši deželi, hoče on na ta način provocirati nered in spopade. Tem mahinacijam iznozemskega kapitala je naselila celo demokratsko-socialistična vlada in tako podpirala iznozemski imperijalizem. 2. Draginja tako hitro raste, da mezdna gibanja ne morejo od pomoči brzo veliki bedi in pomankanju med delavstvom. 3. Podjetniški kapital je podkupil nekatere voditelje strokovnih organizacij, da služijo interesom podjetja in varajo ljudstvo s praznimi obljubami. Zato je potrebno, da strokovno organizirano delavstvo pazno motri in kontrolira delovanje strokovnih organizacij. Zato je potrebno, da v odborih strokovnih zvez stojijo ljudje, ki imajo zaupanje vseh strokovno organiziranih delavcev.

Proti predloženi resoluciji sta govorila Ajdovšek in Krušič, ki sta skušala zanesti na strokovno zborovanje svojo politiko in s pomočjo lažnjivega prevračanja poročevalčevega govora vzbuditi nezaupanje proti rudarjem ostale Jugošlavije, kakor tudi vnesti razdor med rudarji in ostalimi delavci. Zbor je enodušno zavrnil tak poskus s tem, da se je iz tisočglave množice vzdignila samo ena roka proti resoluciji, ki se glasi: Zbor strokovno organiziranih delavcev v Trbovljah izjavlja: Ker je Strojovna komisija sklenila formalno že pred meseci ujedinjenje s Centralnim strokovnim svetom v Beogradu, zahteva zbor, da se to formalno ujedinjenje izvrši tudi stvarno, tako da bo vseh 40.000 rudarjev združeno v eno društvo. Zato zahtevamo, da rudarska unija skliče volilne zборе, da se izvolijo delegati za strokovni kongres v Vukovaru, ki bodo imeli zaupanje vseh strokovno organiziranih delavcev. Če se soglasni želijo rudarjev ne ugodi, bomo zahtevali, da se nemudoma skliče občni zbor rudarjev, ki bi se imel že zdajne vršiti v svrhu volitev novega odbora.

V Zagorju se je isti dan vršil strokovni shod pri obilni udeležbi rudarjev z dnevnim redom: 1. Zadnje gibanje železničarjev in rudarjev. 2. Ujedinjenje strokovnih zvez. Poročevalec sodr. Makuc je temeljito ožigosal postopanje klerikalno-radikalne vlade in nasilstva, katere je ona vršila v tem čisto mezd-nem gibanju delavstva. Predsednik rudarske unije Čobal je skušal vzbuditi nezaupanje slovenskih rudarjev proti njih stanovskim tovaršem v Srbiji in Bosni. Uspešna mezdna gibanja rudarjev v Srbiji in Bosni so najlepši dokaz, da tam vodijo rudarje ljudje, ki so sposobni in ki zastopajo rudarske interese, ne pa podjetniške. Še lepši dokaz so vloške plače in mezde, ki jih imajo rudarji v Srbiji in Bosni in ki so mnogo večje nego na Slovenskem. Rudarjem svetujemo, da se obrnejo v Kostolac v Srbiji s pismi, pa da od

svojih tovaršev tam zvedo, kolike so tam mezde in plače. Najpotrebnejša živila, kakor moka, meso itd. niso dražja, temveč cenejša kot pri nas. Dražja je samo obleka in obutev. Ta dejstva bolj jasno govore kot vsa podla obrekovanja, ki imajo samo namen, da delavstvo enega kraja nahujskajo na druge, tako da vnesejo razdor med delavske vrste, kar seveda izkoristijo podjetja. Poročevalec sodr. Makuc je pokazal, kako je bil Čobal pred enim letom, ko še ni bilo sodelovanja socij. dem. z buržuazijo, popolnoma drugačen. On ne more pričakovati, da bi zavedni rudarji odobraval sodelovanje z buržuazijo in razdor v strokovnih rudarskih organizacijah samo zaradi tega, da bi ostalo en par poslanec v Beogradu, ki niso za delavstvo še prav ničesar storili. Delo ne pa besede je treba upoštevati. Vse kar je delavstvo doseglo, si je priborilo v razrednem boju. In samo nepomirljiv razredni boj bo rešil delavstvo od gospodarskega izkoriščevanja in mu zboljšal gnotni položaj. Prečitano je pismo, v katerem se trdi, da se more izvršiti ujedinjenje delavstva v Zagorju samo preko mrtvega trupla Čobala. To je jasen dokaz, kdo razdira delavske vrste. Na zahtevo Čobala, da se glasuje o ujedinjenju, je zbor enoglasno potrdil, da čim prej se ujedini-mo, tem bolje. Tako je suha veja Čobal v svoji trdnjavi pogorela. Rudarji so dokazali, da je minil tisti čas, ko se je potom zahrbtnih intrig vodila osebna, svojekoristna politika. Red, mir in enodušnost med rudarji se povrne le, če se bo pomedlo s par hujskaci. To se bo doseglo in se mora doseči. Tako so rudarji Hrastnika in Trbovelj manifestirali svojo zavednost in enodušnost.

V Hrastniku. Strojovni shod rudarjev je bil napovedan v dvorani rudarskega konsumnega društva. Vlada je shod dovolila, ali čujte rudarji, kaj se je zgodilo: Nekaj odbor-nikov konzuma je prepovedalo, da se zbero rudarji v dvorani, je prepovedalo, da rudarji zborujejo in se posvetujejo, kaj je treba ukreniti, da se zboljša njih gnotni, težki položaj. Rudarji, ste že kdaj slišali, da bi se zgodila tolika svinjarija? Torej odbor-nik konzuma prepoveduje, da se rudarji zbirajo v delavski dvorani? Kdo pa naj se tam zbira? Ali je tista dvorana namenjena morda za žandarmerijo? Ali je namenjena samo za tiste, ki pijančujejo tam? Rudarji v Hrastniku! Pogodba, ki ste jo pred nekaj meseci sklenili, se je končala 7. t. m. Neobhodno je potrebno, da se naredi nova. To se tiče vaših plač, vašega vsakdanjega kruha. Odbornik konzuma pa vam prepove dvorano, da razpravljate o vašem vsakdanjem kruhu. To je nezasišano. Mislimo, da boste ukrenili vse potrebno, da se to drugič ne zgodi. Pozivljamo odbor podružnice unije, da ukrene vse potrebne korake, da se stopi odboru konzuma na prste. Ti gospodje konzumarji so tako predzrli, da mislijo, da bodo oni vodili strokovne in politične organizacije delavstva. Naj ostanjo lepo pri svojih konzumih in računih in naj ne vtikajo prste v strokovne in politične stvari, ki jim nič mar ne gredo, drugače jih bo delavstvo pomedlo tudi iz konzumov. Ta je lepa, da so oni vzeli nase vlogo žandarjev, ki onemogočujejo shode in da so celo hujši kot vlada, ki je shode dovolila. Zato se dogajajo taka preganjanja nedolžnih rudarskih družin v Hrastniku, če so med rudarji gospoda, ki so hujši od naših sovražnikov. Družine preganjanj rudarjev pa naj bodo prepričane, da bomo mi vse potrebno ukrenili, da se ne bodo delale krivice hjiho-vim družinskim očetom, ki niso drugega storili, kot vzdrževali mir in red v rudarskem revirju.

Rudarska unija. Nezaslišano je, da rudarska unija, ki je zato tukaj da stvarno pomaga rudarjem kadar so potrebni in ki ima zato tudi denar, daje družinam preganjanj rudarjev samo 17 kron na teden. Sklicevati se na pravila, ki so prirejena za čas pred vojno je krivično in nezasišano. Rudarji so vsi enodušni za to, da unija vsestransko in po potrebi pomaga družinam nedolžnih preganjanjcev, če ne bo to odbor zagovarjal. Rudarji! Kasa rudarske unije menda že zdavnaj ni bila pregledana. Skrajni čas je, da kasa poda natančne obračune in jih objavi v socijal. časopisu, da vemo kako se gospodari z našim denarjem, ki ga plačujemo že toliko let.

Več rudarjev.

Dogodke ob zadnjem štrajku je meščansko časopisje tako nesramno lažljivo opisalo, da ne najdemo besed, ki bi dovoljno ožigosale te laži. Mi moramo konstatirati samo sledeče: Naši zaupniki in vsi zavedni ru-

darji so storili vse mogoče, da se sprejijo neredi, katere je provociralo pisanje »Večernega lista« in plačani agenti provokateri. Pri magazinih z razstrelivnim materijalom so bile postavljene od rudarjev straže. Da bi se preprečil grabež od strani nekaterih temnih elementov, ki tudi niso rudarji in so najbrže plačani agenti provokateri, so zavedni rudarji postavili stražo na pošti in na kolodvoru, kjer so bili vagoni z živilom. Namesto, da bi se pohvalilo to ravnanje za ohranitev miru in reda, so naše zaupnike vrgli v ječo na podlagi najnesramnejših ovadb. Tridnevni solidarnostni štrajk bi se završil mirno in takoj, da se ni vsled preganjanja to onemogočilo: rudarji so se preplašili vsled vojaške okupacije razbežali po hostah i okolici. Kar se tiče razrušenja na enem mestu železniške proge je skoraj gotovo, da so to povzročili provokateri.

Mi smo uverjeni da se bodo preganjanja rudarjev v najkrajšem času končala. Naša stranka bo ukrenila vse potrebno v Beogradu, da se preganjencem, ki so v resnici vzdrževali mir in red, da popolno zadoščenje.

Rudarjem pa kličemo: Sloga in enodušnost mora zopet zavladati v revirju. Oklenite se krepko naše socij. del. str. komunistov in ne podajte se hujskanju socij. patrijotov in klerikalnih provokaterov.

K poročilu s Trbovelj moramo še omeniti, da zaradi pomanjkanja prostora ne moremo prinesiti danes poročila o političnem shodu, ki se je vršil v nedeljo in ki je pokazal, da hočejo rudarji enodušno pripadati naši močni soc. del. stranki komunistov Jugoslavije. Med rudarji ni več dveh političnih strank. Imamo samo eno, našo. To je preveč zaveden proletarijat da bi se dal voditi za nos od buržuazije plačanih socijalrenegatov.

Živela sloga rudarjev proletarcev!

Gibanje proletarijata Strojovno.

Za natakcarje. V Beogradu so v stavki natakcarji in natakcarice. Naj ne potuje nihče od teh delavcev tja.

Strojovni kongres. V smislu sklepa izvrševalnega odbora centralnega delavskega sindikalnega veča Jugoslavije v Beogradu z dne 27. aprila 1920, se je sklenilo, da se ima vršiti II. strojovni kongres od 23.—26. junija 1920 v Vukovaru (Slavoniji) s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju socijalističnega delavskega sindikalnega veča Jugoslavije, referent sodr. Pavlovič. 2. Ujedinjenje sindikatov, referent še ni določen. 3. Akcija in taktika, referent sodr. Pavlovič. 4. Delavska zakonodaja, referent sodr. Franjo Rauscher. 5. Predlogi in vprašanja. Izvrševalni odbor je pozval naše strokovne zveze, da naj bodo na kongresu zastopane po enem delegatu. Poleg tega se pozivlja pokrajinska strokovna komisija za Slovenijo, da pošlje enega delegata. To je treba čim preje urediti, da bo omogočeno kongresu podati potrebne sklepe o ujedinjenju strokovnih zvez, kar je prav posebne važnosti za strokovno organizirano delavstvo v Sloveniji.

Tedenski pregled.

Čehoslovaške republike predsednik Masaryk izvoljen s pomočjo klerikalcev! »Narodni Listy« prinašajo v uvodniku nekatera zelo pomembna razkritja k zadnji predsednikovi volitvi, pri kateri bi imelo priti do ožje volitve med Masarykom in komunističnim voditeljem Munom. V zadnjem trenutku je namreč klerikalna ljudska stranka priskočila Masaryku na pomoč s svojimi 51 glasovi, s katerimi razpolaga v kongresu obeh zbornic in brez katerih bi Masaryk ne bil mogel doseči tripetinske večine, ki je predpisana po ustavi.

Stavke v Franciji. Splošna delavska zveza je sklenila na svoji seji 21. pr. m. v Parizu s 96 proti 11 glasovom, da se prične zopet z delom. 15 delegatov ni glasovalo.

Sodrugi Kordač, osješki podžupan je bil izpuščen iz zapora. Zaprli so ga zato, ker je bil komunist.

Triumfalni pohod Mune. Kakor poročajo listi, se je peljal iz ječe izpuščen komunist Muna dne 1. t. m. v spremstvu čeških, nemških in madžarskih sodrugov v Kladno. Že med potjo ga je socijalistično delavstvo pozdravljalo, v Kladnem pa ga je sprejelo posebno slovesno. Tudi župan je prišel na kolodvor in pozdravil došlega Muno. Potem ko le delavstvo odkorakalo v mesto, se je vršil pod milim neбом shod, katerega se je udeležilo okrog 35.000 delavcev. Govoril je tudi Muna in se krekel za tretjo internacionalo. Pobijal je zlasti Tusarja in Klofača, ki sta se zaman trudila, da bi ustavila revolucionarni socializem.

Blagoslov vojne. V proračunski debati v parlamentu avstrijske republike je povedala poslanka Proftova, da je v avstrijski republiki oskrbeti 70.000 vojnih invalidov, 56.000 otrok vojnih invalidov, 87.000 vdov vojakov in 160.000 popolnih sirot.
